

Іващенко А.В.,

курсант 3-го курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Кобзар Т.С.,

к.ю.н., доцент кафедри цивільного права та процесу Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПОРЯДОК ЗАКРИТТЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ-ПІДПРИЄМЦЯ

Приватна справа є альтернативним та ризикованим способом забезпечення матеріального благополуччя на тривалий період з подальшим розвитком. Відкрити власну справу «з нуля» сьогодні є досить реальним явищем, але найскладніше – утримати цей процес у дії.

Актуальність цієї проблеми науковці та юристи-практики вбачають в тому, що у сучасних умовах кризових явищ в економіці все частіше доводиться закривати (ліквідувати) нереалізовану справу, тому існує точно визначений законом порядок ліквідування фізичної особи – підприємця.

Зі змінами чинного законодавства дана процедура значно скоротилася у часі. Головне, що треба знати: закриття фізичної-особи підприємця (далі – ФОП) – це не ліквідація фізичної особи-підприємця, а його припинення як суб'єкта права без правонаступництва.

Згідно із Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань" державна реєстрація припинення підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця проводиться у разі:

- прийняття фізичною особою-підприємцем рішення про припинення підприємницької діяльності;
- смерті фізичної особи-підприємця;
- постановлення судового рішення про оголошення фізичної особи померлою або визнання безвісно відсутньою;
- постановлення судового рішення про визнання фізичної особи, яка є підприємцем, недієздатною або про обмеження її цивільної дієздатності;
- постановлення судового рішення про припинення підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця [1].

Підставами для постановлення судового рішення про припинення підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця є:

- визнання фізичної особи - підприємця банкрутом;
- провадження нею підприємницької діяльності, забороненої законом;

– неподання протягом року органам державної податкової служби податкових декларацій, документів фінансової звітності відповідно до закону [1].

Для проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності ФОП за його власним рішенням необхідно подати документи в реєстраційну службу. Державний реєстратор вносить в Єдиний державний реєстр запис про припинення підприємницької діяльності. З цієї миті фізична особа втрачає статус підприємця. Проте в податковій інспекції і пенсійному фонді фізична особа перебуватиме на обліку як фізична особа-підприємець. Для зняття з обліку необхідно провести перевірки зі сплати податків і зборів, зі сплати єдиного соціального внеску і сплати страхових коштів.

Згідно з Порядком платників податків і зборів, затвердженим Наказом Міністерства фінансів України від 29.11.2011 № 1588, у триденний термін після внесення запису до ЄДР про припинення ФОП необхідно подати до Державної податкової інспекції за місцем реєстрації заяву про зняття з обліку платника податків (форма 8-ОПП), оригінали документів, що видаються органами Державної фіскальної служби платнику податків (свідоцтва, патенти, довідка за формою 4-ОПП та інші документи) і підлягають поверненню до органу державної податкової служби, а також завірені органом Державної фіскальної служби копії цих документів, якщо такі видавались та підлягають поверненню до органу державної податкової служби [3].

Після отримання заяви про припинення податковий орган призначає позапланову перевірку, яка повинна бути проведена протягом місяця з дня отримання заяви. Згідно з п. 82.2 ст. 82 Податкового кодексу України тривалість документальної позапланової перевірки не повинна перевищувати 5 днів для суб'єктів малого підприємництва і 10 днів – для інших платників податків [2].

Після проведеної перевірки платника податків, у разі встановлення факту відсутності заборгованості перед держбюджетом України і місцевими бюджетами, орган ДФС знімає його з обліку. Зняття з обліку платника податків в органах ДФС проводиться за наявності повідомлення від установи банку про закриття такому платнику рахунків (якщо вони були відкриті). Після завершення процедури зняття з обліку орган ДФС складає довідку про зняття з обліку платника податків за ф. № 12-ОПП, яку надсилає органу, що здійснив реєстрацію. Якщо проведеною перевіркою платника податків встановлено факт заборгованості його перед бюджетами, орган ДФС не знімає його з обліку, а підрозділи обліку та звітності складають повідомлення про наявність обов'язків по сплаті податків і зборів (обов'язкових платежів) за ф. № 10-ОПП і надсилають його особі, відповідальній за погашення податкових зобов'язань або податкового боргу, що є таким відповідно до законодавства в разі ліквідації платника податків.

Коли процедура зняття з обліку в органах ДФС буде завершена, підприємець отримує довідку про відсутність заборгованості по податках, зборах

(обов'язкових платежах) за ф. № 22-ОПП. Ця довідка є дійсною протягом двох місяців.

Не раніше двох місяців з дати опублікування в спеціалізованому друкованому засобі масової інформації оголошення про початок процедури припинення в органах державної реєстрації проводиться державна реєстрація припинення підприємницької діяльності ФОП. На цей раз приватний підприємець подає державному реєстратору особисто (надсилає рекомендованим листом з описом вкладення) або через уповноважену особу такі документи:

– заповнену реєстраційну картку на проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичною особою – підприємцем за її рішенням;

– свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи – підприємця;

– довідку відповідного органу ДФС про відсутність заборгованості по податках, зборах (обов'язкових платежах);

– довідку відповідного органу Пенсійного фонду України про відсутність заборгованості;

– довідки відповідних органів фондів соціального страхування про відсутність заборгованості або про те, що він не перебував на обліку [1].

Тільки після цього до реєстру буде внесено запис про припинення підприємницької діяльності.

Зважаючи на викладене, можемо узагальнити, що ліквідація ФОП, хоч і спрощена сьогодні законодавцем та має менші строки виконання, все одно залишається непростотою та тривалою процедурою, яка потребує подальшого удосконалення.

Бібліографічні посилання

1. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

2. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3. Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів: Наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1588. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11/page>.